

Espais viscuts i espais imaginats: les representacions del món de la Baixa Edat Mitjana

RAMON J. PUJADES I BATALLER

Paraules Clau: Cartografia, Edat Mitjana, mites geogràfics, descobriments geogràfics.

Poc abans de 1320 el venecià fra Paolino Minorita redactà un tractadet geogràfic anomenat *De mapa mundi cum trifaria orbis divisione*, que va il·lustrar amb un mapa mundi veritablement revolucionari respecte de la tradició cartogràfica ecumènica cristiana anterior, ja que, per primera vegada, incloïa una representació realista de bona part del món conegut. L'article, després de fer una ullada ràpida als elements definitoris d'aquella tradició anterior, comença destacant les innovacions d'aquest mapamundi i pretén d'analitzar les fonts d'informació que permeteren el seu bastiment, incidint-hi especialment en les aportacions de la cartografia nàutica. A continuació, tracta d'estudiar el desenvolupament d'aquella nova manera de fer cartografia ecumènica al llarg de tota la resta de la Baixa Edat Mitjana, posant-hi de relleu el procés d'expulsió constant dels mites cap a una perifèria geogràfica que s'anava reduint amb rapidesa a mesura que l' "espai viscut" s'ampliava i es cartografiava d'acord amb els nous principis tècnics.

Lived Spaces amb Imagined spaces: the Representations of the World in the Late Middle Ages

RAMON J. PUJADES I BATALLER

Key words: Cartography, Middle Ages, geographical myth, geographical discoveries.

Shortly before 1320, the Venetian friar Paolino Minorita wrote a brief geographical treatise called *De mapa mundi cum trifaria orbis divisione*, which he illustrated with a world map really revolutionary when compared with all the Christian ecumenical cartographic tradition, since, for the very first time, it included a realistic representation of a significant area of the known world. This paper, after offering a quick summary of the most characteristic elements of that previous tradition, starts underlining the innovations contained in this world map and trying to analyze which were the sources that permitted its construction, which particular stress on the contributions from de nautical cartography. Then the article attempts a study of the development of that new way of mapping the known throughout the Late Middle Ages, highlighting the process of geographic periphery, that was being quickly reduced as the "lived space" was expanded and mapped according to the new technical premises.